

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

Grabowska Monika

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

ROLNICTWO WSPIERANE SPOŁECZNIE JAKO ELEMENT EKONOMII SPOŁECZNEJ

W czasach kiedy ze względów ekonomicznych przy produkcji żywności wykorzystuje się coraz więcej nawozów, ulepszczy, środków ochrony roślin, a zyski wszystkich zaangażowanych i żyjących z rolnictwa mają w krótkim czasie wzrosnąć okazuje się, że jest grupa ludzi, którzy są skłonni zainwestować swoje pieniądze i wspierać tradycyjne rolnictwo nie tylko dla własnych celów, ale również dla społeczeństwa. Podnoszenie świadomości żywieniowej jest dzisiaj jednym z najważniejszych zadań, przed jakimi stoi odpowiedzialna część ludzkości.

Zadaniem wielu grup społecznych, tych zrzeszonych w ramach stowarzyszeń, fundacji, czy też organizacji pozarządowych jest uświadamianie większości społeczeństwu, jak ważnym jest odpowiedzialne korzystanie z zasobów naturalnych. Świadome konsumowanie tych zasobów wpływa na klimat, podnosi poziom zdrowotny społeczeństwa i przyczynia się do poprawy wydajności ekonomicznej z prowadzonej działalności rolniczej, a tym samym poprawiają się wskaźniki ekonomiczne. Ciekawym rozwiązaniem tych kwestii jest wprowadzony w latach siedemdziesiątych XX wieku japoński model gospodarstwa, czyli gospodarstwo rolne, często prowadzone w sposób ekologiczny bądź też naturalny, z udziałem partycypacji wybranej grupy społecznej. To system ścisłej współpracy pomiędzy rolnikiem i odbiorcą. Dostawcy i konsumenci współpracują ze sobą bezpośrednio, ponadto mogą się wspierać i poznawać kulisy uprawy warzyw i owoców. Ten system to Rolnictwo Wspierane Społecznie (RWS).

W Unii Europejskiej i USA ta ścisła współpraca między

producentem żywności ekologicznej czy też naturalnej a jego odbiorcą to system Community Supported Agriculture (CSA). Stwarza on szansę rozwoju bioróżnorodnej, ekologicznej i wysokiej jakości produkcji w małoobszarowych gospodarstwach, zapewniając rolnikom bezpieczeństwo zbytu i godziwe wynagrodzenie. Jak wiadomo produkcja warzyw metodami ekologicznymi i biodynamicznymi wymaga dużych nakładów pracy oraz finansów i jak się okazało tylko dzięki bezpośredniej relacji z konsumentem tego typu działalność staje się opłacalna. Gospodarstwa rolnicze działające w ramach RWS-ów dostarczają raz na tydzień ekologiczne i bioróżnorodne warzywa grupom konsumentów, które wspierają finansowo wybrane gospodarstwa rolne przez cały sezon, ponadto, dzielą plony pomiędzy sobą oraz zobowiązują się do pomocy wolontariackiej na rzecz rozwoju gospodarstwa. Jednocześnie system RWS zapewnia konsumentowi dostęp do warzyw ekologicznych po cenach niższych niż w handlu detalicznym, większe zróżnicowanie, stałe dostawy raz w tygodniu, możliwość współdecydowania na początku sezonu o kierunkach produkcji i rozwoju, pełny dostęp do informacji o gospodarstwie, metodach uprawy i możliwość udziału w jego pracy.

Ze względu na to, że coraz więcej mieszkańców miast poszukuje produktów rolnych ze sprawdzonego źródła, których najlepszą gwarancją jest osobista znajomość samych rolników odbiorcom zaczyna zależeć na stałej współpracy z tymi rolnikami, którzy mogą bezpośrednio zapewnić im dostęp do świeżej żywności po przystępnej cenie. Jak już wcześniej napisano ze względu na to coraz więcej odbiorców i rolników decyduje się na zawiązanie współpracy według modelu Rolnictwo Wspierane przez Społeczność (RWS), który ma zapewnić rolnikom uczciwą zapłatę za swoją pracę, a odbiorcom zdrową, świeżą i tańszą żywność. W dzisiejszych czasach mamy doczynienia z wieloma nowymi formami sprzedaży. Ze względu na swoją atrakcyjną cenę na rynku dominują sklepy internetowe. Ale na uwagę zasługuje fakt, że właśnie RWS-y to nie projekt komercyjny i nie biorą udziału w tego typu transakcjach komercyjnych. RWS-y to przykład działalności, w której ludzie biorą sprawy w swoje ręce i bezpośrednio angażują się we współpracę z

zaufanymi rolnikami.

W ramach RWS można wyróżnić trzy zasadnicze etapy postępowania. Pierwszy polegający na zebraniu uczestników chętnych do współpracy na dany sezon. Odbiorcy umawiają się na współpracę z gospodarstwem rolnym. Obydwie strony ustalają co, ile i w jaki sposób będzie dostarczane. Mogą to być warzywa, owoce, nabiał bądź też mięso i przetwory mięsne. Na tym etapie ustala się czas trwania współpracy. Czy jest to konkretny sezon, czy pół roku, a może cały rok. Wszystko zależy od ustaleń na tym etapie współpracy.

Kolejnym etapem jest tzw. wpłata początkowa. Umowa polega na tym, że na początku sezonu uczestnicy płacą określoną sumę pieniędzy z góry. Dopuszczalna jest wpłata jednorazowa lub rozłożona na raty. Cena za całość ustalana jest przez rolników w porozumieniu z konsumentami na podstawie szacowanych kosztów takich jak koszt nasion, sadzonek, uprawy, płace pracowników, transport do miejsca dostawy.

Ostatni krok to nic innego jak cotygodniowa dostawa tego co wyrosło na polu, oczywiście z wcześniejszą umową do jakiej doszło pomiędzy stronami. Co tydzień w trakcie trwania współpracy rolnicy przywożą w umówione miejsce zestawy sezonowych produktów, w ilości wystarczającej odbiorcom na tydzień.

Literatura

1. "Community Supported Agriculture. Getting your share".
2. "European Handbook on Community Supported Agriculture sharing experiences".
3. Rolnictwo Wspierane przez Społeczność partnerstwo między rolnikami a konsumentami, przewodnik praktyczny, redakcja: Julia Olszewska Piotr Trzaskowski, Warszawa 2014.